

TELEGRAFUL ROMÂNULUI.

Telegrafulu este de două ori pe săptămână: Duminică și Joi. — Prenunțarea se face în Săbiiu la expeditorul foiei pe afară la c. r. poste cu bani găta prin scrisori francate, adresate către expeditorul. Prețului prenumerației pentru Săbiiu este pe anu 7 fl. v. a. iar pe o jumătate de anu 3 fl. 50. Pentru

Nr. 23. ANULU XX.

Săbiiu, in 1931 Martiu 1872.

tru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarhia pe unu anu 8 fl. iara pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princip. și țeri străine pe anu 12 1/4 anu 6 fl. Inseratele se platesc pentru întâia oară cu 7 cr. și pentru a doua oară cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetiție cu 3 1/2 cr. v. a.

Cu 1 Aprilie se deschide prenumerațiune nouă la „Telegrafulu Român” pre langa condițiunile espuse in fruntea foiei.
Editor'a.

Ce-va despre necesitatea instructiunei.

Willst du immer weiter schweifen
Sieh' das Gute liegt so nah!
Lerne nur das Glück ergreifen
Denn das Glück ist immer da.
Göthe.

Impregiurarea, ca ori-cătu de momentosa este caus'a invetiamentului popularu nu numai din punctu de vedere generalu, dară la noi românii și din punctulu de vedere nationalu, nu se scrie mai de felu pre terenulu publicisticu, me îndemna de a reflectă in aceste renduri la unele momente din viața noastră scolastica-bisericesca.

Ce s'a scrisu până acum este pre puțin de cătu, că sa pōta satisfac problema pedagogice, ce si-a luat asupra-si Biserica. Este unu lucru instructiv vedindu cine-va ca astadi, cându jacu pre mēs'a congreselor și a sinodelor noastre bisericesci proiecte deosebite pentru organizarea parochielor și cu deosebire unu regulamentu de școle, puțin se debate, puțin se reflectă la acele proiecte prin organele publicității, prin care dupa destinulu lor au de a se dilucidă astfel de întrebări vitale. Aru fi de acceptat, că dupa ce nai'a Bisericii noastre, ce eră aprōpe de a fi inghitita de valurile fortunose ale timpurilor, au fost adusa nevatemata prin unu dibacu cărmaciu, și dupa ce prin staruintele și sacrificiile aceluia-si și s'au datu Bisericii o basa liberala constitutionale — sa alerge pre întrecute fia-care inteligente românu gr. or. cu câte o caramida spre facerea edificiului orditu și fundatu pre base solide. Până cându nu eră la noi românii din Ardelu și Ungari'a constitutionea bisericăscă, până atunci totă sercin'a eră pusa asupra preotimei. Acum insa puterile sunt mai multe, căci poporul laicu este trasu in laboratoriu nationalu bisericescu prin inteligentii și reprezentantii sei. Sporiulu insa nu este atât de mare precum sunt de numerosi lucratorii. Multii in preocupatiunea lor au ascrisu preotimei noastre reulu acela, ca noi amu remasu inderetu cu invetiamentulu — astadi insa ei sunt impreuna lucratori, pentru ce nu lucra? Cătu s'au promovatu ore caus'a invetiamentului nostru popularu in tempulu de mai multi ani ai constitutionalismului nostru bisericesc? De siguru nu atât, precăt s'au acceptatu. Si cu tōte acestea nici cându amu avutu atât lipsa de concursulu generalu a tuturor românilor bine simțitori, decâtu astadi cându legea scolastica de statu art. 38. din 1868 sta cu §§. ei că sabi'a lui Damoscles deasupra capului nostru.

Sa vedemu mai de aprōpe, unde jace reulu celu mai mare, ca noi nu propasimu relativu puterilor noastre. Din cele premise mai susu s'aru pare ca indiferentismulu inteligentiei noastre. Acest'a inse pare ca n'asiu culeză a o pronunță — pentru ca vedemu inteligentia noastră interesându-se de lucruri și mai insemnate de cum sunt chiaru școlele noastre populare — vedemu ingrijindu-se chiaru pentru academii nationale și teatre. Com asiu culeză eu dară sa stigmatizădă pre inteligentia noastră româna de indiferenta. Ce-va insa totusi trebuie se fia caus'a — sa urmărиму firulu pentru a cunoșce și apoi a o corege. Academia de drepturi — și lips'a invederata de școli populare, teatrulu nationalu și poporu neinvetiatu se respingū un'a pre alt'a. Despre materi'a acest'a s'au scrisu specialu de barbatii compeltini și nu este greu de a si face publiculu nostru românu o judecata. Dară ore barbatii inteligentii ai nostri, cari au isvoditu și se ocupa cu aceste idei in sine de doritu, dară in asemnare cu puterile noastre presente, imaginare —

se nu pricepa, ca puterile lor sunt reclamate in tr'alta directiune — și adeca a conlucră din destulu mai întâiu pre terenulu invetiamentului popularu, a ridică mai întâiu poporul din intunerecu, a-i dă mijlocele mai întâiu pentru că sa invelie a ceti și scrie; nu vedu ore ei ca scrută cerulu pre cându ei nici pamentulu nu lu cunoscū, s'aru presupune o dosa buna de nesciintia la acei inteligentii cându ei insusi n'aru vedea acest'a.

Sa ne pogorim in peptulu acestei clase de inteligentia și se aprindem aici o laterna, pentru ca deca i este cuiva seriosu sa capaciteze pre altulu, seu vorbindu in stila mai plasticu, deca voiesce cine-va se curedie pre altulu de o ideia greșita — apoi intocmai că unu medicu iscusitu trebuie sa faca mai inainte de tōte o diagnōsa drēpta.

Naru potea acest'a clasa de nationalisti ca sa afle puterilor lor altu punctu de aplicatiune la masin'a progresului? Aru putea, insa barbatii mari nu se potu ocupa cu lucruri mici. Infiintarea de școli populare nu imparte nimicu la renumele lor; colectele pentru școle ale poporului nu sunt atât de lucrative pentru ajungerea popularității. Idei'a de infiintarea unei academii de drepturi, a cărei trebuintia inca nu se simte nici pre departe in mesur'a aceea in care se simte cea a școlor populorului, ideia de unu teatru nationalu in sine unu lucru ce devine că unu lucru de lucru pre langa alte trebuintie nationale — face celu puțin efect, și ideile acestea de și in sine nerealisabile, dar' pentru marimea lor cea quadrata sunt in stare sa străbata până la marginele lumii. Ocupa-se alti pigmei, voru dice, cu lucruri asiă bagatele precum sunt școli șatesci și capitale etc, de barbatii mari sunt demae numai idei geniale și originale. — Mundus vultu decipi, ergo decipiatur. —

(Va urmă).

Pentru Espusetiunea universale din Vien'a

sunt rugati p. t. domni din tinentulu Săbiiului pre cari ii va interesă (cu deosebire din locu, Resnari, Boit'a, Porcesci, Salisce, Vale, Sibielu, Căcov'a, Tilisc'a, Galesiu etc.) a luă parte la o conferintia ce se va tienē Marti in 28 Martiu st. v. a. c. la 11 ore inainte de amēdi in localulu „Reuniunii șodalilor români” din locu strad'a Urezului nr. 392.

Obiectulu conferintiei va fi o contielegere despre pasii necesari pentru de a se pute espedă manufacturi seu produse crude la susu atins'a espusetiune.

Săbiiu, 17 Martiu 1872.

Nicolau Cristea;
presiedinte alu Reuniunii
șod. rom.

Spre deslusire „Gazetei Transilvaniei”.

Nu scimū cui sa ascriemū o notiia din nr. 22 alu „G. Tr.”, ignorantiei seu astutiei prin carea notiia si esprima mirarea, ca pentru ce nu mai incēta odata scrietorinlu articulilor „Motivele și rezultatele passivității”, și motivēza mirarea, ca nu e de a s p e r ā nimic'a dela unguri. Dară omeni fără de consciintia ce sunteti, pentru ce șociti și resuciti atât'a lucrurile? pentru că sa apareti inainte omenilor iubitori de poporu? Voi, cu Me-fistofele alu vostru și cu toti aseclii lui, calariti toti pre ide'a acest'a putreda, dela carea numai voi poteti profită, dară nu si poporul. Spuneti voi, dela cine sa sperămū? dela nemti, dela serbi, dela croati, dela boemi ori dela slovaci seu ruteni sa ne dea tōte bunătățile? Ori sa asteptămū sa vina Russi'a? ori dōra v'aru placea că sa compromiteti pre ju-

nele stato românu dela Dunare spre a cadē mână poimâne victima romani me a intrēga unei combinatiuni ultramontane papiste?

Asiă ce-va trebuie sa fia. Căci altmintrea cum se pōte esplică procederea vōștra? ca ori-ce ideia, ori-ce diuaru, ori-ce persōna mai insemnata din trecutu și presentu, deca nu-si are originea in papismu seu sânt'a unire cu „maic'a Rom'a”, seu deca nu s'a legatu dejă de inapoi'a carului papisticu, fără nici o crutiare este anatematizatu și stigmatizatu de voi inainte românilor și a lumii: de ignorantia, de tradatori, de necapace de viața etc. etc.

Dupa espunerile și procederea vōștra numai voi produceti barbatii luminati și eruditi, numai voi politici, ageri (i-amu vedutu!) numai voi carac-tere (!) firme, (!) numai voi — totu ce o bunu!

A sut'a ora ve șpunemū ca noi nu ne șpunemū sperantia nici in unguri nici că voi pōte in fondulu religianariu catol. din Ungari'a, nici in nemti, nici in boemi etc., ci in drepturile noastre ce ni se cavinu, și la castigarea acestor'a vomu indemnă pre români totu-dēun'a.

Eveneminto politice.

Unde parlamentari s'au mai mulcomitu in diet'a din Pest'a. Discussiunea a inaintatu la § 1 alu novelei la care inse vorbescu o multime de deputati. Compromisulu se ivesce tōcma că șierpele de mare pre luciulu apei, pre langa tōte dementirile date de diuaru ce stan aprōpe de regimū. De unde se vede ca dementirile sunt numai nise indegetări despre nesuccederea cea constanta a compromisului.

Cuventarea ministrului presiedinte Lónyay rostita in 28 Martiu n. in dieta ni arata ca regimulu nu se abate nici decum dela proiectulu seu de novela și dela proiectulu, că mandatulu deputatilor in viitoria sa nu duredie numai trei, ci cinci ani. Pentru că pre viitoria sa se incungiare conflictu că celu din anulu acest'a ministrulu presiedinte face alusiuni și la modificarea parlamentului casei.

Miscările electorali din Boemi'a sunt foarte agitate. Se incepuse formarea de deputati in massa. Scopulu acestor deputati se dice că eră a influențā asupra alegatorilor. Regimulu a respunsu cu aplicarea incuartașilor de militia pre la cei ce voiau sa influențēdă in modulu aretatulu asupra alegatorilor. Lupt'a electorale in Boemi'a nu se restringe numai la mijloca politice. După diuarulu „Politik” din Prag'a s'a formatu unu consortiu, de capitalisti, carele sa impedece pre partisanii lor dela vinderea bunurilor lor, deca cum-va acest'a aru fi constrinsi sa vanda.

Din Franci'a inregistrămū pretinderea foilor francese de a se judecă la mōrte maresialulu Bazaine, carele se afla in cercetere pentru că a căpitulatu fortareti'a Metz.

Diet'a Ungariei.

In șiedinti'a din 14 Martie a casei deputatilor se cetesco și incuviințēza mai întâiu protocolulu șiedintiei precedente.

Ed. Zsedényi dechiara că presiedinte alu șiedintiei a 6-a ca acest'a inca n'a resolutu proiectulu de lege despre regularea capitalei și rōga deci cas'a a nu tienea in orele postu meridiano șiedintia. — După ce și contele M. Lónyay se dechiara in intiesulu lui Zsedényi, decide cas'a a nu tienē ștatul in orele postu meridiano șiedintia. — E. Gbicz ascerne petitiunea conferintiei de tōca a ștan-gei pentru retragerea proiectului de lege despre mandatulu cinci-analu. — K. P. Szathmary pre-

intielege lupt'a de cuvinte si face la fia-care petitiune cele mai colosale pretensiuni.

La două petitiuni, cari ceru delaturarea novej de alegere si la 11 petitiuni, cari ceru delaturarea proiectului de lege despre prelungirea mandatului propune comitetulu petitiunariu, ca sa se espuna in cancelaria spre vedere. Aici e vorb'a de o cestiune momentosa, de marginirea dreptului de alegere. Elu propune deci ca cas'a sa enuncie neprimirea proiectului respectiv.

Totu cel'a-lalta tempu decurge in desbaterea despre acést'a propunere.

La 2 ore incheierea siedintiei.

Căile ferate și jonctiunea lor.

Din unu articulu alu diuariului „Patri'a“ din Bucuresci privitoriu la acésta jonctiune estragemu urmatórele :

„Nu este de ajuns a uní lung'a noastră linia cu Bucovin'a in partea de susu a Moldovei, si cu Banatulu in partea estrema a Olteniei, lasandu centrulu tieriei, séu mai bine tier'a intréga fára nici o jonctiune. Dara Austri'a consimti-va ea óre, déca nu vomu deschide o gura si liniei sele din Transilvani'a a uní lini'a sea dela Baziasiu cu a noastră dela Várriorov'a? Noi ne indoimu, cáci atunci ea aru condamnă acésta linia sa remana pentru totu-déun'a o ramura izolata a retielei sele celei mari. Din tóte aceste concludemu ca pre lánge cele două guri stabilite la extremitátile opuse ale tieriei, urméza neaperatu a uní lung'a noastră linia si cu Transilvani'a, in sa pre la unu punctu care sa garanteze interesulu celu mai mare pentru cáile románe.

Necesitatea jonctiunii cáiloru noastre ferate cu acele ale Transilvaniei, fiindu dara stabilita, urméza sa cercetámu care póte fi punctulu celu mai preferabilu pentru acésta jonctiune? S'av propusu legaturi pre la pasulu Vulcanului, pre la Turnu-Rosiu, pre la Oituzu, pre Albi'a Bazeului etc.? — Dara óre politicu si dreptu aru fi sa unimu liniile noastre si cu Transilvani'a totu prin Romani'a de preste Oltu si Milcovu, lasandu iera centrulu tieriei, Romani'a-Mare, fára nici o jonctiune? Óre equitabilu aru fi sa condamnămu orasiile si judetiele acestei párti a Romaniei sa efectueie pre viitoriu relatiunile loru comerciali cu Brasiovulu si districtulu seu, prin valea Iulului séu a Oltului, séu prin valea Bistritiei? — Óre politicu aru fi, astadi cându calea ferata austro-ungara, inaintandu cu pasi repedi spre Brasiovu, reclama in numele vechiului seu comerciu si alu transitului europénu, unu drumu de trecere

prin bogat'a noastră tiéra, spre a poté ajunge mai dreptu si mai de graba prin Bucuresci-Giurgiu-Varn'a si orientu, noi sa-i refusámu cererea, trami-tiendu-o sa se servésca cu liniile dopa váile susu citate? In fine patriotieu aru fi cá, numai pentru unu interesu de localitate, sa acordámu acésta jonctiune, ori pre unde ni se pretinde si fára a luá in consideratiune lungimea liniei si dificultátile terenului, precum este casulu la lini'a Filiasi-Vulcanu, unde, dopa cum se sustiene se afla vre-o 14 kilometre, cari nu s'aru poté concedá, decátu cu unu milionu kilometrulu, plus lungimea cáii, care prin cotiturile capriciose ale Jiului aru deveni fórté considerabila?

Consultandu numai bunulu simtiu, si facendu abstractiune de tóte demonstratiunile scientificé, ca totu vomu parveni a recunósce, lini'a noastră de jonctiune cu Transilvani'a, nu póte fi alta decátu aceea care aru conveni ambeloru tieri vecine, prin urmare care aru fi mai scurta, si aru presentá mai putiene dificultáti de constructiune, care aru favorisá transitulu, si in fine aceea care aru impacá cea mai mare parte a Romaniei, amenintata astadi a remanes, in daun'a comerciului seu, fára nici o legatura cu cáile ferate ale veciniloru sei.

O asemenea linia, care aru satisfacé tóte pretensiunile generale ale tieriei, nu s'aru putea face decátu pre la punctulu Boncot'a din judetiulu Prahov'a. Acésta vechia si seculara trecatóre din desfiintiatulu judetiu Secueni, numita passulu Vái Teléjanului, drumu alu romaniloru, alu tatariloru, si chiaru alu romániloru de astadi, intra din Transilvani'a pre lánge punctulu Boncot'a, pre o vale a Teléjanului, cobóra pre lánge ocnele Slanicului si orasiulu Valenii de munte, si sosese pre o intindere de abia de 67 kilometre la Ploiesci, fára a avé nevoia, nici de tunele, nici de alte constructiuni scumpe si dificile, atátu pre teritoriulu nostru, cátu si pre acéla alu Austro-Ungariei. — Acésta linia care, cu o mica cheltuiéla pentru noi, aru legá occidentulu prin Bucuresci-Giurgiu-Varn'a cu orientulu, aru fi bine-facatóre nu numai transitulu europénu si comerciului in genere, dara si in parte intregéi Romaniei, cáci ea aru deservi renumitele ocne ale Slanicului, si totu-deodata aru facilitá exploatarea marelui, dara necautatulu basinu huiieru din Valea Teléjanului, care contine o calitate de huile mai superióre decátu cele dovedite pána astadi in tier'a noastră. — Acésta cale mai are avantajulu, ca ea este preferata si de vecinil nostri, de óre-ce numai punctulu Boncot'a corespunde in Transilvani'a cu Albi'a apei Buzeu, séu Bogz'a de acolo, pre unde guvernulu Austro-Ungariei a si fa-

cutu inca de multu studiele necesarie, gasindu constructiunea pre aci mai practica si mai estina, cá pre ori-care alta parte.

Si cu tóte beneficiile imense si incontestabile ale acestei linie, cu tóte ca si guvernulu nostru, dorindu a face pre aici linia ferata între Ploiesci si Slanicu, a facuta inca din anulu 1864 studiile necesari pre o distantia de 40 kilometre din acésta linia; cu tóte ca judetiulu Prahov'a a complectatu aceste studii si pentru restulu liniei de 27 kilometre, si n'au constatat de cátu vre-o 7 kilometre cari presintu óre cari dificultáti, déra si aceste neinsemnate, putendu-se precurge fára tuneluri, séu lucrári grele de arta, cu tóte ca acésta linia s'aru putea concedá in conditioni identice cu aceea a jonctiunii Iassy-Pruto; cu tóte in fine ca lini'a Brasiovu Ploiesci Bucuresci Giurgiu, aru fi cea mai equitabila, cea mai naturala, cea mai scurta, cea mai practica, cea mai producátore, si cea mai románésca din cáte s'au propusu si se voru mai propune pre viitoriu, cu tóte acestea dicu, astádi cându cestiunea jonctiunii cáiloru noastre ferate s'a agitat si se agita, atátu prin pressa, cátu si in corpurile legislative nimenea pre cátu scimu, n'a crediutu de cuvintia a ridicá vocea sea in favorulu acestui punctu de jonctiune, atátu de importantu si totu de-odata atátu de uitatu!

Atragemu déra atentiunea domniloru ministri, senatori si deputati precum si a dloru publicisti asupr'a acestei linie atátu de favorabila Romaniei, si rugámu pre cei din urma a o sustiene cu vigurósele si abilele dloru pene, iéra pre cei dintáiu a se pronunció cu o óra mai inainte in favorulu acestei jonctiuni menite a cotribuí puternicu la prosperarea Romaniei.

Noi ne-amu facutu datori'a. Telejenénu.

Protocolulu

primei adunári generale a reuniunii invetiatoriloru de religea gr. or. din tienstulu Sabiului tienstuta in 10 Martiu st. v. 1872.

Conformu decisiunii comitetului fundatoriu alu acestei reuniuni alesu de cátra conferinti'a invetiatoriloru gr. or. din tractele protop. I si II ale Sabiului precum si acelor din protopopiatulu Mercurei, s'a fipsatu díu'a de 10 Martiu a. o. pentru I adunare generala a invetiatoriloru gr. or. din tienstulu Sabiului in localulu Seminariului gr. or. din Sabiu.

Adunarea se incepe la 10 óre ante-meridiane cu chiamarea s. duhu.

pre unu siesu departe de cetate, unde se tieneau adonári de popóru, exercitii de gimnastica si belice. Pre morminte se radicau de comunu monumente, cu inscriptiuni acomodate.

Romanii cá si Grecii dopa finirea inmormentárei faceau unu prándiu *) (o poména) si una feliiu de serbatóre in onórea mortului, la care pentru aducerea aminte se ardeau si jertfe. Poporulu nu arare ori se distribuá la grópa, din asemenea motive, carne, vinu, páne si oleiu, si dopa aceea li se dá teatre, cu deosebire jocuri de lupta. Lacrimele celoru ce jeleau, adese ori se adunau in niscári vase numite „lacrimate“, iéra cenusi'a cadavreloru arse se stringea in urne si se asiedia in boltituri subterrane. Tempulu doliului era statoritu amesuratu etátiéi si consángenitátiéi: femeile puteau jeli pre barbati 10 luni, iéra pre copii (in urm'a unei legi aduse de Num'a Pompiliu) nu era permisu a-i jeli de locu. In tempulu prescriu legalminte pentru doliu se incungiuá ori-ce petrecere séu convenire publica séu sociale, ospetiele, si se retrageau in singuratare. La o jelu publica nu numai toti oficialii statului, dara si poporulu lepadá dela sine tóte pretiósele si imbracau vestminte de doliu, cari la inceputa erau de colóre négre, mai tárdiu inse albe.

Petru — Petrescu.

(Va urmá.)

tura. Mortulu se ingropá numai dopa asta ceremonie, care la ómeni de rendu durá cáte 40 de zile. Mormintele parintiloru asiá le tieneau de sacre, incátu au dísu lui Dariu, regelui Persiloru, care li se impuse de domnitoriu, cá, déca voiesce sa le probeie virtutea, sa cotedie numai a nimici mormintele strabaniloru loru. Scytii inca credeau, ca mortulu spurca pre celu ce vine in contactu cu densulu. De aceea cei ce au purtat mortulu incóce si incolo, trebuiau sa se curatiésca dopa o ordinatione prescria anume.

Romanii si-au formatu datenile dela morti parte dela Greci parte dela Etrusci, cari locuiau in Itali'a in pártile, unde astadi se afla Toscana. Toom'a cá la acesti'a, si modulu loru de inmormentare, constá parte in ingropare parte in ardere. Modulu dintáiu a fostu in usu in tempurile cele dintáiu, iéra cestu din urma se introduse numai pre tempulu lui Augustu si se sustienú pána in sol'a a patr'a dopa Christosu. Numai cei loviti de fulgeru si copiii cei mici se ingropau totu-déun'a. Mai intáiu o ruda mai de aprópe inchidea mortului ochii *), dopa aceea se spalá, se ungea, si se invelia intr'unu vestimentu de comunu de colóre alba. Si, cá si Grecii, si densii i puneau unu o bolu in gura, ce dopa credinti'a populara, trebuia sa se dea lui Charon, care trecea spiritele celoru morti la loculu de repausu. Afara de aceea, cei cu védia mai mare, mai insemnati, se infrumsetiau si cu coróne, cu flori *) séu cu insemne de virtute, pre

cari le-au castigatu póte in resboie séu in jocuri de lupta. Inainte de a se duce la grópa, mortulu se puneu in vestibulu la vederea tuturor'a, cu capulu cátra usia, dopa cum era prescriu, iéra inaintea pragului se postau bradi séu cupresi, cá sa véda trecatorii ca in acea casa se afla mortu. Dela mórté pána la inmormentare treceau de ordinariu 7 zile, dopa care urma inmormentarea, care se facea séu publice séu numai in tacere. In casulu dintáiu anunciá unu eroldu poporulu intregu ca a muritu unu romanu, si numai decátu se adunau fluerasii, trambitasii, femeile plangátorie, cum si teatralistii, cari sciau imitá pre celu mortu in mimica, gesturi séu datini, si acesti'a deschideau de regula cortegiulu. Déca mortulu era o persóna inalta magistratiale, atunci inaintea cosciugului se purtá sell'a curula (unu scaunu alu oficiului magistratiale) pre com si icónele acelor'a dintre strabanii sei, cari s'au bucuratu de asemenea privilegii, mai departe trofeele de invingere, arme si vestminte pretióse. Conductulu lu insociá nu numai amicii si rudele, dara intregu poporulu. Dealtmintea nu arare ori se intemplá sa se socrume chiaru vii in onórea celui defunctu.

In cetate nu se permitea nimenui *), nici arderea, nici inmormentarea, pentru aceea atátu locurile publice cátu si cele private de inmormentare erau afara de Rom'a, si anumitu lánge cáli si strade, cá trecatorii sa-si aduca aminte ca ei suntu muritori. Barbati bine meritati, si femei distinse se inmormentau in Cápulu lui Marte,

*) Se faceau inse mai tárdiu exceptiuni in privinti'a acést'a, precum se vede la Eutropiu, unde se póte ceti: Primus omnium intra urbem sepultus est Trajanus, VIII. 5. Festus imperatores et virgines Vestales. quacalibus non tenentur in civitate habent sepulcra.

*) La Ravenn'a se afla o inscriptiune sepulcrala din care se vede ca in onórea mortului trebuia, ut quotannis rosas ad monumentum ejus deferant et inde epulentur dantaxat in V. id. Julias.

*) Acést'a o faceau cá sa nu-lu véda nimenea cându decedéda, iéra la regi i deschidea se póta vedé ceriulu pentru ultim'a óra.

*) Chiaru si mormintele le impodobeau odata in fia-care anu cu flori, buna-óra cum e astadi la románi in unele párti datin'a de a duce la morminte mátié de flori séu mátsióre, nisce rami in floriti de salce ori rachita, in Sambat'a lui Lazaru inainte de Duminec'a floriiloru.

Dupa acést'a presied. comit. fondatoriu, dlu Ioanu Romanu, directoru la scól'a norm. gr. or. din Resinari, ocupa presidiulu, si dupa ce prin o cumentare, carea se oclode la acestu protocolu, arata istoriculu acestei reuniuni, dechiara adunarea de deschisa.

Presiedintele propune alegerea unei deputatiuni din sinulu adunării, carea sa invite pre par. prot. I. Popescu, carele a fostu organulu ven. senatu scolasticu fatla cu reuniunea, — spre a luá parte la adunare. —

Se ivescu propuneri, cá sa se invite si PP. protopopi I. Hanni'a si P. Badila, din a cároru protopopiate suntu invetiatorii representati la acésta reuniune, — spre a luá parte la adunare. — In urm'a acestor'a presied. da deslusfri, ca cei'a-lalti PP. protopopi fiindu invitati de densulu, s'au dechiaratu, ca nu potu luá parte la adunarea reuniunii.

Se procede deci la alegerea deputatiunii amintite si se ategu invetiatorii: Ioanu Metiu din Resinari, Nicolau Toparciianu din Apoldulu de josu si Michailu Stoic'a direct. in Saliste.

Pána la reintórcerea deputatiunii, adunarea rămâne in acceptare.

Intorcedu-se deputatiunea, dechiara, ca par. prot. I. Popescu s'a apromisu a luá parte la adunare.

Se procede conformu statuteloru la alegerea biuroului definitivu alu acestei adunări si se elegu: de presiedinte I. Romanu direct. in Resinari, de vice-presied. Mich. Stoic'a direct. in Saliste, de notari I. Metiu invetiat. in Resinari si D. Chirc'a invetiat. in Saliste.

Se face apelulu nominalu alu invetiatoriloru presentu si respundu la acést'a 46 de membri.

Parint. Diaconu D. Cuntianu invet. in Sabiiu propune: „cá sa se exprime din partea adunării multiamita comitetulu fondatoriu pentru ostenelele si diliginti'a, ce a avutu la lucrarea statuteloru si aducerea in deplinire a acestei reuniuni.“

Acést'a propunere se primesce cu unu intreit „sa traiesca“.

Se cetesce din partea presidiului §. 4. din Stat. reun. referitoriu la alegerea comitetulu diriginte alu reun. si se procede la alegerea acestui comitetu prin sieduli. — Facendu-se votisarea, adunarea avendu in vedere scurtimea tempului, — conrede scrutinelu unei comisiuni alese din sinulu adunării constatátore din invetiatorii: P. Bancila, D. Lazaru, I. Necsi'a si Nicol. Bobesiu.

Acést'a comisiune tragendu-se la o parte in alta casa, procede la scrutinarea voturilor.

Se procede la cetirea stat. reun. si modificá-rile facute la aceste de ven. senatu scolasticu.

Cu referintia la modificá-rile facute in stat. se ivescu dóne propuneri de cátra dd. I. Romanu si par. D. Cuntianu, si anume: Par. Diac. D. Cuntianu face urmatórea propunere: „adunarea generala a reuniunii primesce cu profunda multiamita modificá-rile facute de ven. senatu scol. din cauza, ca prin modificá-rile aceste nici de cum nu se alteréza drepturile nóstre de reuniune, — si aceste stau in contradicere cu drepturile ven. senatu scol. respectivo cu legea scolara.“

Acést'a propunere punendu-se la votu de presidiu, — se respinge.

Urméza propunerea dlui I. Romanu, carea suna: „in vedere, ca modificá-rile din §-fulu 10 lit. e. precum si din §. 15 lit. a. si b. care constau numai din unele adause, ce nu alteréza intru nimicu scopulu si interesele Reuniunii — sa se priméasca fára nici o reserva; ce atinge inse modificarea din §. 10 lit. l. prin carea se cerc, cá dispositiunile de sub acést'a litera sa se lase cu totul afara, cá unele ce tale in drepturile autoritátiloru scolare, — sa se róge Venerabilulu Consistoriu de a repasi dela acést'a otarire, in care chiaru numai in stilisarea rea si bicépta s'aru poté vedé vatemate drepturile si competinti'a locuriloru mai inalte, dar' nici decátu in intentionea Reuniunii nóstre, iéra de alta parte i s'aru luá Reuniunii prin stergerea acestui punctu unulu din cele mai frumóse drepturi, cei dau legile positive si naturali ver-carei persóne fisico, cu atátu mai multu unei societáti de a aperá, spriginu imprumutata si de a promová pre tóte cá-lile putincióse si iertate interesele membriloru, cercându a delaturá ver-ce obstaculu si pedeca obvenitóre, — cá se priminu acestu punctu in statutele nóstre pre lánga urmatórea modificare: „lit. l). Reuniunea va ascultá si intrentu la locurile mai inalte la casu de divergentia intre invetiatorii si alte

organe scolari, comunali si bisericesci — pentru delaturarea cátu mai ingraba a acelor'a.“

Acést'a propunere pusa la vota — se primesce.

La ordine e consultarea asup'ra modulu infiintárei fondulu Reuniunii.

Invetiat. I. Metiu propune: „Ca avendu in vedere, ca conformu Statuteloru fia-care invetiatoriu din tinutulu acestei Reuniuni cá membru ordinariu trebuie sa platéasca 1% din venitululu seu la fondulu Reun. — asiá déra fia-care invetiatoriu sa specificé totu venitululu seu intr'o lista si apoi computatu in bani, — acést'a lista revedita de Efori'a scol. sa o tramita pána la Sant. George comitetulu diriginte, spre a potea fipsá acést'a tacsá, ce are d'a plati fia-care invetiatoriu.“

Se primesce.

Parint. Diac. D. Contianu propune, ca fia-care invetiat. sa fia unu agentu alu Reun. in comun'a sea si sa cercé tóte mijulócele impreuna cu preotimea si comitetele parochiali spre inaintarea materiala a Reuniunii, lucrându a castigá membrii ajutátori normati in §. 28 lit. b. din statute.

Ofertele primite impreuna cu numele membriloru ajutátori sa se administreze apoi cátu mai curendu comitetulu diriginte prin presiedintele acestu-a.

Se primesce.

Se nasce intrebarea, ca fiindu ca Reun. 'si incepe viét'i'a sea in anulu 1872, cándu sa se incépa anulu de plata pentru membrii ordin. ai Reuniunii.

Par. D. Contianu propune, ca anulu de plata sa se incépa cu 1 Ianuaru 1872.

Invetiat. I. Metiu dice, ca fiindu normate in Stat. Reun. dóne adunári generale pre anulu scol. si anume un'a de iérna si alt'a de véra, — densulu acést'a adunare o privesce de I. adunare generala din estu anu si propune, cá anulu de plata sa se incépa in inceputulu anulului curinte scol. si anume cu 1 Septembrie ori Octobre 1872.

(Va urmá.)

Varietáti.

** „Albin'a“ banca de creditu si de pastrare. Din unu raportu alu díuarului „Hr. Ztg.“ din 26 Martiu n. aflámu urmatórelele date despre Adunarea genrale a Institutulu „Albin'a“ tienuta in 14 Martiu n.: Adunarea o a deschisu presiedintele comitetulu fondatoriu dl Dr. Ales. M o c i o n i. Presenti au fostu 42 de actiunari cu 172 de voturi, ce representá 1000 actiuni. Din raportulu comitetulu suntu 3242 de actiuni subscrise de 1220 subscritori si 30% la 3000 actiuni suntu dejá intrate. Starea efectivá a casei, conformu celoru aflate si de comisiunea de scontrare este 90,492 fl. Adunarea dá absolutoriu comitetulu fondatoriu. Dupa aceea primesce statutele asiá dupa cum lea modificatu ministeriulu si pasiesce (adunarea) la intregirea consiliulu administrativu, carele a constatu din fondatori: Iacobu B o l o g 'a, Timot. C i p a r i u, Paulu D u n c 'a de S a j o, Ioanu H a n n e a, Alesandru M o c i o n i, Antoniu M o c i o n i, Baronu Davidu Ursu de Margine, cu urmátori membri: Grigoriu M a t o i u, comerciantu in Sabiiu, Elia M a c e l a r l u, r. consiliariu gubern. in pensiune, Dr. Ioanu Vancea Metropolitulu si Archiepiscopulu din Blasiu, Dr. Aureliu M a n i u advocatu in Lugosiu, Ioanu P o p e s c u Protopresbiteru in Sabiiu.

Dupa statorirea protocolulu si strapunerea agendelor mai departe consiliulu administrativu, adunarea si terminá lucrá-rile. — Consiliulu administrativu s'a constituitu asiá: Presiedinte Dr. Alesandru M o c i o n i; vice presiedinti: Iacobu B o l o g a si Baronu Davidu Ursu. La postulu de Directoru alu Institutulu este alesu Visariónu R o m a n u.

** (Drumuri de feru.) Se vorbesce ca cáte optu ingineri suntu insercinati a se ocupá cu trasarea drumulu de feru orientalu spre O i t u z u si spre B u z e u.

Tergulu S. Szt. Georgiulu de t ó m n a, in urm'a unui emisu ministeriale nu se va mai tiené in díu'a de 13 Octobre c. n. ci totu déu'a in joi'a cea dintáiu dupa 8 Octobre c. n. Schimbarea acést'a face asiá dara cá in anulu acést'a sa fia díu'a tergulu, j o i in 10 Octbre c. n. —

** Focu in baile de carbunide pétra la Petrosieni. Dupa sciri oficiali in baile erariali dela Petrosieni s'a aprinsu mai multe canaluri (Stollen).

** (O moru.) In nóptea de Duminec'a trecuta spre Luni, a adusu, va fi fostu pre la un'a óra dupa mediulu noptiei, unu curatitoriu de canaluri o telegutia cu unu calu la curtea sfatului de aici. In telegutia erá unu butoiu plinu de otietu. Luni la 7 óre diminéti'a se raportéza politiei ca in laculu din gradin'a casei nr. 346 dela pórt'a Ounei este unu omu mortu. Politi'a a si alergatu numai decátu si a intreatu mai cu séma pre crájmarii de prin pregiuru, déca cunoscu pre mortulu. Uniu lu asemená cu unu negutiatoriu de vite din Tilisc'a, care trage in cortelu in ospetá-riele din tienutulu acél'a. Dupa cercetá-rile locali s'a vedíutu ca mortulu fu dusu prin o ulicióra si aruncatu preste palanu in gradina si de lánga palanu apoi dusu pána in lacu. Tropulu lui erá intregu, totu ce s'a pututu vedea pre acést'a a fostu o varga veneta la grumazi, dupa carea se póte face conclusiunea ca a fostu sugrumatu. In fine óre cine spune ca pre omulu acést'a l'a vedíutu siedíendu intr'o teléga cu unu calu si intráendu in fabric'a de otietu a dlui A. Mühlsteffen. Cestu din urma constatéza acést'a si spune ca mortulu este Iacobu Fani'a, unu románu seracu din Toparcea, si ca acést'a asta nópte o jumetate de óra inainte de média nópte au esitu in teléga din curtea fabricei lui, in starea cea mai tréza. Identitate s'a constatatu si de cátra dóne fete ale mortulu, ce suntu servitóre aici. Omorulu se va fi intemplatu pre la mediulu noptiei la lomin'a lunei si de securu omoritoriu voru fi credíutu ca jertf'a loru e negutiatoriu din Tilisc'a. Mirare inse trebuie sa cuprindia pre ori si cine cum se póte intemplá unu omoru cá acést'a in cetate si cum politi'a sa nu simta nimic'a.

Concursu.

Intru intielesulu in. ordinatiuni consistoriale din 16 Octomvre 1871 nr. 833 se escrie concursu pána in 23 de díle Aprile, adeca díu'a S. Georgiu 1872 pentru ocuparea duplulu oficiu de capelanu, totu odata si invetiatoriu confessionalulu lánga betránulu parochu Zinovie Hodosiu in Icelandulu-mare Cottulu Turdei.

Emoluminte:

- din canonic'a portiune 10 juguri de pamentu aratoriu si fenatiu;
- cuartiru naturalu, si gráдина de legumi;
- dela 160 familii a 3-a parte din veniturile stolari;
- 140 fl. v. a. salariulu invetiatorescu.

Pre lánga conditiunea ca, déca primitulu va avea purtári morale bune, si vá coresponde duplulu seu oficiu, dupa mórtea betránulu parochu va avea intaietate intro concurentii la parochie.

Concurintele va avea a-si asterne documentele despre aptitudinea sea in duplulu oficiu, videmate de venerabilulu Consistoriu archidiecesanu, respectivulu domnu protopresbiteru Parteniu Trombitasiu de Belénu in Muresiu Osiorheiu, pána la terminulu presiptu, cándu se va tiené si alegerea, datu in Icelandulu-mare 15 Martiu 1872.

cu invoirea respectivulu domnu protopresb.

comitetulu parochialu prin notariulu Sorianu.

(2-3)

Edictu.

Elen'a soci'a lui Simionu Carstea nascuta Ioanu Aldea din Brasiovu, care pre cándu aru fi debuitu a-si dá responsulu din urma séu duplic'a sea la actele procesulu divortiale incaminatu inca in Februariu 1871 de-cátra barbatulu ei, s'au facutu nevedíuta, nu se scie unde se afla si n'au lasatu in loculu ei vre-unu advocatu séu plenipotentu; — este prin acést'a citata, cá in terminu de 3 luni de díle sa se presentédie inaintea scaunulu protopopescu cáci la din contra si in absentia ei deliberatulu se va inchiá si se va asterne cu tóte actele procesulu spre revisiune si superióra decisiune maritulu Consistoriu archidiecesanu.

Brasiovu, 16 Martiu 1872:

Scaunulu protopopescu gr. or. alu tráctulu Brasiovulu I cá foru matrimoniale.

Ioisufu B a r a c u,

protopopu.

(1-3)